

**CABINET AUDITOR FINANCIAR
NICA C. DUMITRU AUDITOR FINANCIAR
SI EXPERT CONTABIL
Membru al CAFR
Carnet nr.1788/2006**

Nr.4/11.04.2022

**RAPORTUL
auditorului intern privind activitatea desfasurata si opinia asupra situatiilor
financiare ale UNIVERSITĂȚII SPIRU HARET intocmite pentru anul 2021**

1.Domeniul sau aria de aplicabilitate

Misiunea de audit intern: Audit intern pe domeniul contabilitatii pentru anul 2021 si auditul intern de conformitate sau legalitate asupra situatiilor financiare ale **UNIVERSITATII SPIRU HARET** pentru anul 2021

2.Misiunea de audit intern

Perioada auditată: 01.01 – 31.12.2021;

Șef misiune: Auditor financiar Nica Dumitru;

3.Introducere

3.1.Misiunea este auditul intern pe domeniul contabilitatii pentru anul 2021 si auditul intern de conformitate sau legalitate asupra situațiilor financiare ale **UNIVERSITĂȚII SPIRU HARET** pe anul 2021, care trebuie depuse la ANAF Sector 3 până pe 30 aprilie 2021;

UNIVERSITATEA SPIRU HARET a fost înființată și acreditată prin Legea nr. 443 din 5 iulie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 491 din 9 iulie 2002, care consfințește faptul că Universitatea Spiru Haret, acreditată, este „instituție de învățământ superior, persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, parte a sistemului național de învățământ”. Universitatea are actualmente sediul social în Str. Ion Ghica nr. 13, București, Sector 3.

Rectorul Universității Spiru Haret, conf.univ.dr. Bondrea A. Aurelian este ordonator unic de credite și conduce activitatea Consiliului de administrație al Universității în plan economico-financiar și administrativ.

Conform specificatiilor din Carta Universitatii Spiru Haret actualizata in anul 2017, **Universitatea are în componență următoarele structuri:** 1)Senatul; 2)Consiliul de administrație; 3)Rector; 4)Birou consilieri rector; 5)Prorectori; 6)Facultăți, cu toate departamentele, comisiile și structurile prevăzute de legea educației naționale; 7)Institutul Central de Cercetare Științifică (ICCS); 8)Institutul de Formare și Cercetare în Educație; 9)Compartimentul de audit intern; 10)Colegii universitare pentru învățământ terțiar non-universitar; 11)ProBussines Center; 12)Premium Wellness Sport; 13)ArhivDepo; 14)ImunoMedica Spiru Haret; 15)Direcții și departamente: 15.1)Direcția generală administrativă; 15.2)Direcția Economică (cu Serviciul Contabilitate și Serviciul Financiar); 15.3)Direcția Resurse Umane; 15.4)Direcția IT; 15.5)Direcția Juridică și Contencios; 15.6)Direcția de Marketing, Comunicare și Relații Publice; 15.7)Direcția Secretariatului General; 15.8)Direcția pentru Managementul Calității (DMC); 15.9)Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic (DPPD); 16)Comisii: Comisia de Etică a Universității; 16.1)Comisia pentru învățământ și cercetare științifică; 16.2)Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității; 16.3)Comisia pentru audit; 16.4)Comisia pentru probleme studențești;

16.5)Comisia de avizare a propunerilor pentru concursuri și acordarea titlurilor academice; 16.6)Comisia pentru regulamente și incompatibilități;17)Alte structuri: a)Centre de formare profesională a resurselor umane; b)Centre de cercetare la nivelul facultăților; c)Centre tehnologice de suport pentru învățare și evaluare; d)Centrul de consiliere și orientare în carieră; e)Centrul de limbi străine; f)Centrul de relații internaționale și imagine academică (biroul ERASMUS; biroul studenți străini; centrul de resurse de informare și documentare (CRID); biroul Alumni; g)Alte structuri necesare funcționării instituției.

Potrivit Cartei Universității, Consiliul de Administrație are următoarele atribuții esențiale: a)asigură, sub conducerea rectorului sau a președintelui Fundației România de Mâine, conducerea operativă a Universității și aplică deciziile strategice ale Senatului Universității; b)stabilește, în termeni operaționali, bugetul instituțional; c)aprobă execuția bugetară și bilanțul financiar-contabil anual, potrivit legii; d)aprobă operațiunile financiare care depășesc plafoanele stabilite de către fondatori, potrivit legii; e)urmărește și controlează modul de utilizare a resurselor financiare și materiale, în conformitate cu prioritățile Universității; f)decide cu privire la patrimoniul Universității, potrivit prevederilor legale; g)stabilește cuantumul taxei de școlarizare și al altor taxe, conform legii; h)hotărăște asupra salarizării personalului didactic și de cercetare, conform legislației în vigoare; i)organizează concurs pentru ocuparea postului de director general administrativ al Universității, conform legii; j)propune Senatului Universității asocierea la organizații neguvernamentale, înființarea de societăți, asociații, fundații și alte organizații, conform prevederilor legale în vigoare, cuantumul și structura capitalului, după caz, la patrimoniul, respectiv, la capitalul social al acestuia, precum și acordarea dreptului de administrare și folosință asupra activelor patrimoniale.

În ceea ce privește finanțarea și patrimoniul universității facem următoarele precizări:

Universitatea dispune, potrivit legii, de autonomie economico-financiară, având drept fundament proprietatea privată, garantată de Constituție.

În Universitate, ca instituție de învățământ superior particular, învățământul este cu taxă. Universitatea are autonomie deplină în stabilirea cuantumului taxelor și are obligația de a le comunica tuturor celor interesați, inclusiv pe site-ul instituției, potrivit legii. Cuantumul taxelor este stabilit de către Consiliul de Administrație și aprobat de către Senatul Universității, conform legii.

Sursele de finanțare a Universității sunt reprezentate de: a)taxe de studii și alte taxe școlare; b)granturi și finanțări acordate pe bază de competiție, exploatarea rezultatelor cercetării și alte surse legal constituite; c)venituri din activități economice.

Universitatea are patrimoniu propriu, pe care îl gestionează conform legii. Patrimoniul Universității constă din patrimoniul inițial al fondatorilor, la care se adaugă patrimoniul dobândit ulterior, potrivit legii. Universitatea, pe durata existenței sale, dispune de patrimoniul pus la dispoziția sa, conform legii.

Universitatea este titulară a dreptului de proprietate ori a altor drepturi reale pe care le exercită asupra patrimoniului, potrivit legii. În patrimoniul Universității pot exista și drepturi de creanță, izvorâte din contracte, convenții sau hotărâri judecătorești, potrivit legii

Universitatea poate acorda, prin contract, dreptul de administrare și folosință asupra bunurilor patrimoniale societăților comerciale sau asociațiilor în care are calitatea de asociat sau acționar, cu aprobarea Consiliului de Administrație.

Toate deciziile privind patrimoniul Universității sunt luate de către Consiliul de Administrație, potrivit legii și Cartei Universității.

3.2. Baza legală a acestei misiuni o reprezintă următoarele acte normative și decizii:

- a) Actul adițional 3/26.11.2021 la Contractul de prestări servicii în domeniul auditului intern nr.510 din 17.05.2018 prin care auditor financiar Nica Dumitru va efectua această misiune în anul 2020;
- b) Legea nr. 162 din 6 iulie 2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative (art.65, alin.7), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 548 din 12.07.2017;
- c) Hotărârea Camerei Auditorilor Financiar din România (CAFR) nr. 111/6 decembrie 2017 privind adoptarea integrală a Normelor obligatorii din cadrul internațional de practici profesionale ale auditului intern, ediția 2017 (care cuprind: Principii fundamentale pentru practica profesională a auditului intern; Definiția auditului intern; Codul etic; Standardele internaționale pentru practica profesională a auditului intern), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 7/04.01.2018;
- d) Ghidul CAFR și AAIR (Asociația Auditorilor Interni din România) privind implementarea standardelor internaționale de audit intern, Ediția a II-a, publicat în anul 2019;

3.3. Datele de identificare a misiunii de audit intern:

- Echipa de audit este compusă dintr-o singură persoană: auditor financiar Nica Dumitru;
- Activitatea auditată: domeniul contabilitatii și conținutul situațiilor financiare ale **UNIVERSITĂȚII SPIRU HARET.**;
- Durata misiunii de audit: 26.11.2021 -30.04.2022;
- Perioada auditată: 01.01 – 31.12.2021;

3.4. Compartimentele sau structurile auditate: Direcția Economică (cu Serviciul Contabilitate și Serviciul Financiar) din UNIVERSITATEA SPIRU HARET;

4.Precizarea obiectivelor

Obiectivele acestei misiuni de audit intern sunt următoarele:

- 4.1.Organizarea registrelor de contabilitate pentru a reflecta corect operațiunile legate de situațiile financiare pe 2021;
 - 4.2.Conducerea contabilității și a activității financiare în scopul finalizării la timp și corecte a situațiilor financiare pe 2021;
 - 4.3.Elaborarea bilanțului contabil, contului rezultatului exercițiului și a celorlalte anexe ce însoțesc situațiile financiare pe 2021;
 - 4.4.Organizarea sistemului de raportare a datelor financiar contabile către management și către instituțiile abilitate ale administrației publice pe 2021;
 - 4.5.Organizarea și efectuarea controlului intern și financiar propriu pe 2021;
 - 4.6.Fiabilitatea sistemului informatic financiar - contabil, organizarea și efectuarea arhivării documentelor financiar-contabile pentru anul 2021.
- Obiectivele de audit prezentate în raportul de audit intern coincid cu cele înscrise în planul de audit pentru anul 2021 și sunt conforme cu Standardele internaționale de audit intern.

5.Elementele metodologice ale misiunii de audit intern

5.1.Cerințele de referință pe care le-am urmărit să le îndeplinim în mod cumulativ, în desfășurarea activității de audit intern, potrivit Normelor obligatorii emise de IIA Global au fost următoarele:

-Independența, apreciată ca inexistența oricărui impedimente care ar afecta judecarea cu totală obiectivitate a faptelor. Independența poate avea două forme: independența în fapt și cea în aparență. Independența trebuie menținută atât la nivel funcțional (libertate față de orice alte

activități sau responsabilități în cadrul organizației), cât și la nivel organizațional (libertatea de exprimare, comunicare în condiții de totală obiectivitate);

-Obiectivitatea, înțelesă ca o atitudine intelectuală neinfluențată, care permite auditorilor interni să își efectueze misiunile într-o manieră care demonstrează credința lor sinceră în rezultatele muncii lor și faptul că nu au făcut compromisuri privind calitatea. Obiectivitatea cere auditorilor interni să nu își subordoneze raționamentul profesional nici unui interes subiectiv legat de aspecte ale misiunii de audit intern;

-Asigurarea/oferirea de încredere în ceea ce privește gradul de control al operațiunilor;

-Îndrumarea pentru îmbunătățirea operațiunilor;

-Adăugarea de valoare/plus de valoare, în sensul în care activitatea de audit intern trebuie să ofere entității cât mai multe oportunități, ocazii pentru atingerea și îmbunătățirea obiectivelor sale, concretizate în îmbunătățirea sistemelor operaționale, reducerea expunerii la risc prin eficacitatea și eficiența proceselor de guvernanță, managementul riscului și controlului.

5.2.Cerințele Codului etic al auditorilor interni pe care noi le-am urmărit în această misiune au fost următoarele:

-Integritate, care presupune concomitent din partea auditorului intern: a)onestitate; b)profesionalism; c)responsabilitate;

-Obiectivitate, care cere ca auditorul intern să nu-și lase afectat raționamentul profesional în colectarea, evaluarea și comunicarea informațiilor legate de realizarea obiectivelor misiunii;

-Confidențialitate, care solicită auditorului intern respectarea valorii și dreptului de proprietate asupra informațiilor pe care le primește și nefurnizarea de informații fără o aprobare corespunzătoare, decât în cazul în care există obligații legale sau profesionale;

-Competență, care impune auditorului intern să aplice cunoștințele, abilitățile și experiența necesare în desfășurarea auditului intern.

5.3 Metodologia, tehnicile și instrumentele de audit intern folosite în cadrul acestei misiuni au cuprins ca probe:

-Declarații - răspuns la interviuri și chestionare; discuții cu personalul cu răspunderi de conducere din departamentul contabilitate;

-Documentare - contracte, înregistrări contabile, alte documente suport;

-Fizice – vizite la fața locului unde erau dispuse resurse și active;

-Analitice – recalculări, comparații;

5.4.Documentele solicitate pentru această misiune de audit intern au fost următoarele:

1)Balantele lunare de verificare pe 2021 conform OMFP nr. 3103 din 2017 privind contabilitatea ONG;

2)Registreele jurnal lunare pe 2021;

3)Fisele sintetice pe platitor de la fisc la final de an 2021;

4)Documentele de inventariere pentru anul 2021 (decizie inventariere; proces verbal inventariere; confirmari de solduri cu furnizori, clienti, alti parteneri; liste de inventariere; registru inventar; valorificarea rezultatelor inventarierii in contabilitate);

5)Documente contabile ce pot fi exportate din programul de contabilitate pentru anul 2021 (fise cont - la conturile cu rulaje importante si cu solduri semnificative; registre de casa; jurnale de banca;jurnale de vanzari; jurnale de cumparari; registru Carte mare; situații stocuri; fise mijloace fixe; alte documente care se mai pot exporta din program) conform OMFP nr. 3103 din 2017 privind contabilitatea ONG;

6)State salarii inclusiv documentele ce atesta plata salariilor si a obligatiilor la bugete (extrase cont;OP-uri) pe anul 2021;

7)Situații înregistrate pe parcursul anului 2021 în REVISAL pentru salariații universității;

- 8)Declaratii catre fisc transmise împreună cu recipisele aferente (D112; D300; D394 si altele potrivit specificului activității din anul 2021);
- 9)Bilant și anexe la bilant depuse la fisc în 2021 pentru 2020 cu recipisa de confirmare transmitere bilanț (declaratie conform legii contabilitatii; raport administrator; note la bilant; proces verbal aprobare situatii financiare în Consiliul de Administrație al Universității);
- 10)Stadiul întocmirii Bilanțului și anexelor la bilant pentru depunere la fisc, pentru anul 2021 (declaratie conform legii contabilitatii; raport administrator; note la bilant; proces verbal aprobare situatii financiare in Consiliul de Administrație al Universității) conform OMFP nr. 3103 din 2017 privind contabilitatea ONG;
- 12)Modificări la Statutul Universității, dacă au fost făcute în 2021;
- 13)Modificări la Certificatul de inregistrare la Oficiul Registrului Asociațiilor și Fundațiilor pe anul 2021 (dacă au fost modificări);
- 14)Procese verbale ale Consiliului de Administrație al Universității legate de diferite decizii adoptate pe parcursul anului 2021 privind aspecte financiar-contabile ale universității.
- 15)Dacă au existat situații de solicitare de facilități pe parcursul anului 2021 pentru pandemia de Coronavirus (amânări la plată a unor impozite și taxe, șomaj sau telemuncă, alte facilități promovate de guvern) și documente justificative în acest sens.

În urma primirii clarificărilor, am constatat că majoritatea covârșitoare a problemelor semnalate au fost corectate sau lămurite după caz, rămânând câteva în atenție de rezolvat în perioada următoare, conform recomandărilor pe care le-am prezentat la finalul raportului.

Ca urmare a trei aspecte sesizate de auditorul extern, am discutat cu acesta și am convenit soluționarea lor (prin formularea de recomandări conducerii și departamentului contabil) de maniera următoare: a)pentru părțile sociale achiziționate în plus în cursul anului 2021 de către universitate de la SC MOTECO SRL, la baza valorii lor de tranzacționare să se situeze un raport de evaluare și nu doar documentul invocat de conducerea societății, care a stat la baza acestei operațiuni; b)pentru împrumuturile acordate în ultimii 6 ani de universitate către SC MOTECO SRL (în lei, dar la echivalentul în EURO) să se stipuleze într-un document juridic anexă la contract, maniera de actualizare a datoriei, ținând cont de evoluția cursului valutar de la momentul acordării împrumuturilor până la restituirea lor; totodată să se precizeze în acel document juridic, cum să se realizeze compensarea dobânzii ce ar fi trebuit pretinsă pentru împrumuturile acordate de universitate către SC MOTECO SRL cu eventualele dividende acordate de societate către universitate ca asociat în această afacere; c)compensarea cheltuielilor cu renovarea spațiilor din sediul central din Ghica, efectuate de universitate și pentru partea de clădire ce aparține Fundației România de Mâine cu alte venituri pe care universitatea trebuie să le vireze fundației în viitor, conform prevederilor contractelor de profil între părți.

Aspecte de evidențiat pe ultima parte a misiunii de audit intern

- 1)Un prim aspect ar fi acela că misiunea noastră de audit intern a fost în continuare afectată de continuarea pandemiei de coronavirus, care s-a soldat, printre altele fie cu măsuri de interzicere a deplasării la sediul universității, a auditorului intern și comunicarea doar pe internet cu persoanele de la contabilitate, fie prin deplasări scurte la universitate, fapt ce a creat anumite dificultăți în transmiterea, în format electronic a unor documente contabile finalizate în această perioadă și în aprofundarea verificării unor documente contabile;
- 2)Totodată continuarea pandemiei de Coronavirus și a crizei economice ce a însoțit-o pe tot parcursul anului 2021 a afectat și activitatea universității sub raportul activităților didactice (desfășurarea de cursuri și examene în sistem on-line).

3) Pentru anul universitar 2021-2022 Consiliul de administratie si Senatul Universitatii au aprobat majorarea taxelor de studii pentru a acoperi costurile suplimentare generate de cresterea salariului minim brut pe economie si a majorarilor de preturi aparute de la ultima aprobare a taxelor, in urma cu doi ani.

4) Estimăm că prelungirea pandemiei, a crizei economice însoțitoare dar și amplificată de războiul dintre Rusia și Ucraina și majorarea prețurilor la energie, combustibili și gaze, dar și la alte produse și servicii și în anul 2022 va crea probleme pe mai departe Universității în ceea ce privește continuitatea activității sale și în noul an universitar 2022-2023, fapt ce va necesita reanalizarea și reconsiderarea din nou a tuturor formelor de învățământ universitar și preuniversitar pe care le derulează și, implicit, a încadrării cu personal didactic și de alte categorii și a redistribuirii celorlalte spații și resurse materiale de care dispune în prezent universitatea.

6. Constatările auditorului intern

În ordinea obiectivelor din programul misiunii de audit intern, constatările noastre au vizat domeniile majore și aspectele enumerate în continuare:

6.1. Organizarea registrelor de contabilitate pentru a reflecta situațiile financiare pe 2021; Registrele contabile obligatorii ale universității (registrul jurnal, registrul inventar și cartea mare) au fost ținute pentru anul 2021 în sistem electronic, cu ajutorul programului informatic de contabilitate intitulat Financiar Contabil versiunea 02.07. (FCRET.EXE), realizat de INFOTEL CCCF, program care deține licență și este actualizat periodic, conform cerințelor în continuă schimbare de ordin contabil și fiscal și clauzelor contractuale stabilite la cumpărare. Totuși programul nu permite și arhivarea electronică a documentelor contabile (fapt pentru care trebuie păstrate în formă listată) și mai prezintă unele inconsecvențe de reflectare (de exemplu corespondența solduri conturi analitice - conturi sintetice corespunzătoare); Mentionam ca dificultatea in a alege un program informatic de contabilitate nou consta in faptul ca se lucreaza pe multiple centre de cost pentru care se intocmesc balante de verificare separate; Majoritatea programelor informatice de contabilitate nu au module pentru agregarea mai multor balante de verificare.

6.2. Conducerea contabilității și a activității financiare în scopul finalizării la timp și corecte a situațiilor financiare pe 2021;

Contabilitatea universității a fost desfășurată și în anul 2021 conform Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 3103/2017 din 24 noiembrie 2017 privind aprobarea Reglementărilor contabile pentru persoanele juridice fără scop patrimonial, Ordonanței Guvernului nr. 26 din 30 ianuarie 2000 cu privire la asociații și fundații, Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, valabilă pentru anul 2021. Datorită unei activități intense și tenace a personalului din structura de contabilitate (chiar dacă numeric s-a mai redus și controlului intern și financiar de către consiliul de administrație și directorul economic al universității asupra întregii activități de contabilitate, s-a reușit finalizarea la timp și în bune condițiuni a situațiilor financiare pe anul 2021, la acest proces contribuind și auditorul financiar extern, care a efectuat verificări și pe parcursul anului, nu doar după încheierea acestuia;

6.3. Elaborarea bilanțului contabil, contului de rezultat patrimonial și a celorlalte anexe ce însoțesc situațiile financiare pe 2021;

La momentul finalizării misiunii noastre de audit intern, Direcția contabilitate (cu cele două compartimente din subordine: compartimentul contabilitate și compartimentul financiar) a reușit

să dea o primă formă finală, înainte de aprobare în Consiliul de administrație, a situațiilor financiare pe anul 2021, situații pe care le-am verificat și noi, sub toate aspectele semnificative, și reflectă fidel poziția și performanța financiară a universității. Situațiile financiare ale universității pe anul 2021 se compun din: 1) bilanțul; 2) cont de rezultat patrimonial; 3) un sumar al politicilor contabile semnificative și alte note explicative.

Prezentăm mai jos în sinteză un extras din bilanț, contul de rezultat patrimonial și bilanța sintetică de verificare pe luna decembrie 2021.

Componentele bilanțului:

- lei -

INDICATORI	2020	2021	2021/2020 (%)
ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL	306.768.746	330.078.245	107,60%
I.IMOBILIZĂRI NECORPORALE	437.566	618.851	141,43%
I.A. IMOBILIZĂRI NECORPORALE pentru activitățile fără scop patrimonial;	437.566	618.851	141,43%
I.B. IMOBILIZĂRI NECORPORALE pentru activitățile economice;	-	-	-
B.IMOBILIZĂRI CORPORALE	248.230.087	253.301.758	102,04%
I.A. IMOBILIZĂRI CORPORALE pentru activitățile fără scop patrimonial;	248.229.982	253.299.474	102,04%
I.B. IMOBILIZĂRI CORPORALE pentru activitățile economice;	105	2.284	21,75 ori
C.IMOBILIZĂRI FINANCIARE	58.101.093	76.157.636	131,08%

Din situația activelor imobilizate reține atenția creșterea imobilizărilor corporale cu 2,04%, a celor financiare cu 31,08% și a celor necorporale cu 41,43%, în 2021 față de 2020. Pe ansamblu, activele imobilizate s-au majorat cu 7,60% în 2021 față de 2020, în principal datorită creșterii valorii activelor imobilizate financiare și corporale.

- lei -

INDICATORI	2020	2021	2021/2020 (%)
ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL	170.147.227	154.857.098	91,01%
A.STOCURI	2.685.400	2.492.261	92,81%
B.CREANȚE	43.129.368	55.203.126	127,99%
C.INVESTIȚII PE TERMEN SCURT	-	-	-
D.CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI	124.332.459	97.161.711	78,15%

Din situația activelor circulante, din care rezultă o reducere pe ansamblu a acestora cu 8,98%, sunt de remarcat reducerea mică a stocurilor cu 7,19%, creșterea importantă a creanțelor cu 27,99%, în timp ce nu s-au mai înregistrat investiții pe termen scurt, iar casa și conturile la bănci au înregistrat o reducere importantă cu 21,85%, în 2021 față de 2020.

Se impune monitorizarea cu atenție în viitor a creanțelor, în sensul reducerii lor la un nivel mai scăzut, pentru a nu lăsa niște sume consistente la diverși debitori, care echivalează cu niște credite fără dobândă acordate acestora, cum s-au petrecut lucrurile în anul 2021. De asemenea se impune și monitorizarea mai atentă a numerarului din casierii și bănci, deoarece acesta s-a redus destul de consistent în 2021 față de 2020, pentru a evita orice posibile insuficiențe de lichidități în cazul unor plăți urgente și mari ca valoare ce pot apare în activitatea universității, fără să fie nevoie să se apeleze la alte credite pe termen scurt, în caz de apariție a unor situații menționate anterior.

-lei-

INDICATORI	2020	2021	2021/2020 (%)
CHELTUIELI ÎN AVANS	3.560	7.597	213,40%

DATORII: SUME CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ PÂNĂ LA 1 AN	8.871.981	9.808.947	110,56%
DATORII: SUME CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE 1 AN	-	-	-
PROVIZIOANE	-	-	-
VENITURI ÎN AVANS	5.683.433	6.457.983	113,63%

Din situația datoriilor se poate evidenția ca un fapt deosebit de pozitiv absența datoriilor pe termen lung și unul mai puțin plăcut în sensul că s-au majorat cu 10,56% datoriile pe termen scurt. De asemenea se poate remarca o majorare foarte mare (dar ca sumă cu o valoare mică) a cheltuielilor în avans cu 113,40% (care vor fi trecute ulterior și în mod treptat pe cheltuieli efective) și o creștere cu 13,63% a veniturilor în avans (care vor fi trecute ulterior și în mod treptat pe venituri efective) în 2021 față de 2020.

-lei-

Explicație	2020	2021	2021/2020 (%)
Capital și rezerve	17.061.331	17.061.331	100,00%
Capital	-	-	-
Rezerve din reevaluare	17.061.331	17.061.331	100,00%
Rezerve	-	-	-
REZULTAT REPORTAT-EXCEDENT/ PROFIT sau DEFICIT/PIERDERE (EX- CEDENT/PROFIT)	476.844.968	443.625.108	93,03%
Rezultat reportat din activități fără scop patrimonial (excedent)	483.796.880	448.495.075	92,70%
Rezultat reportat din activități economice (pierdere)	-4.721.221	-3.103.167	65,73%
Rezultat reportat provenind din corectarea erorilor contabile privind activitatea fără scop patrimonial (deficit)	-2.230.691	-1.766.800	79,20%
EXCEDENT/PROFIT EXERCIȚIU FI- NANCIAR sau DEFICIT/PIERDERE (DEFICIT/PIERDERE)	-31.542.180	7.989.571	125,32%
Rezultatul exercițiului din activități fără scop patrimonial (deficit)	-33.160.235	6.175.169	118,62%
Rezultatul exercițiului din activități economice (profit)	1.618.055	1.814.402	112,13%
Repartizarea excedentului	-	-	-
Repartizarea profitului	-	-	-
CAPITALURI PROPRII TOTAL	462.364.119	468.676.010	101,37%
Alte fonduri privind activitățile fără scop patrimonial	-	-	-
Patrimoniul privat	-	-	-
CAPITALURI TOTAL	462.364.119	468.676.010	101,37%

Din situația capitalurilor proprii se remarcă următoarele aspecte: a)menținerea la același nivel a capitalului și rezervelor din reevaluare în 2021 față de 2020; b)reducerea excedentului din rezultatul reportat aferent întregii activități cu 6,97% în 2021 față de 2020; c)reducerea excedentului din rezultatul reportat aferent activităților fără scop patrimonial cu 7,30% în 2021 față de 2020; d)reducerea pierderii din rezultatul reportat aferent activităților economice cu 34,27% în 2021 față de 2020; e)reducerea deficitului provenind din corectarea erorilor contabile privind activitatea fără scop patrimonial cu 20,80% în 2021 față de 2020; f)înregistrarea de excedent în întreaga activitate în exercițiul curent față de deficitul din anul anterior, ceea ce reprezintă o creștere pe ansamblu cu 25,32% în 2021 față de 2020 (ceea ce reprezintă un aspect deosebit de pozitiv și de remarcant); g)înregistrarea, de excedent în activitatea fără scop

patrimonial față de deficitul din anul anterior, ceea ce reprezintă o creștere pe ansamblu cu 18,62% în 2021 față de 2020 (ceea ce reprezintă un aspect deosebit de pozitiv și de remarcant); h)majorarea cu 12,13% a profitului din activitatea economică în 2021 față de 2020 (ceea ce reprezintă un aspect deosebit de pozitiv și de remarcant); i)majorarea pentru prima dată după mai mulți ani a capitalurilor proprii cu 1,37% în 2021 față de 2020, datorită înregistrării de excedent și în activitatea fără scop patrimonial și în activitatea economică în 2021 față de 2020. Din contul de rezultat patrimonial prezentăm **mai întâi veniturile și cheltuielile din activitățile fără scop patrimonial.**

Denumire indicatori	-lei-		
	2020	2021	2021/2020 (%)
Venituri din cotizația membrilor, contribuțiile bănești și în natură ale membrilor și simpatizanților, din cote-părți potrivit statutului (ct.731)	-	-	-
Venituri din taxele de înregistrare stabilite potrivit legislației în vigoare (ct.732)	-	-	-
Venituri din donații (ct.7331)	-	-	-
Venituri din sumele sau bunurile primite prin sponsorizare (ct.7332)	-	-	-
Venituri din ajutoare (ct.7333)	-	-	-
Venituri din dobânzi obținute din plasarea disponibilităților rezultate din activitățile fără scop patrimonial (ct.7341)	3.368.570	2.340.377	69,48%
Venituri din dividendele obținute din plasarea disponibilităților rezultate din activitățile fără scop patrimonial (ct.7342)	502.205	2.231.569	444,35%
Venituri din diferențele de curs valutar rezultate din activitățile fără scop patrimonial (ct.7343)	418.642	380.219	90,82%
Venituri financiare din ajustări pentru pierderi de valoare (ct.7344)	-	-	-
Alte venituri de natură financiară (ct.7348)	-	-	-
Venituri pentru care se datorează impozit pe spectacole (ct.735)	-	-	-
Venituri din subvenții de exploatare (ct.736)	-	-	-
Venituri din acțiuni ocazionale, utilizate în scop social sau profesional, potrivit statutului de organizare și funcționare (ct.737)	-	-	-
Venituri din despăgubiri (ct.7381)	-	-	-
Venituri din subvenții pentru investiții (ct.7382)	2.679.386	3.187.129	118,95%
Venituri rezultate din vânzarea activelor corporale/necorporale (ct.7383)	-	18.987.867	-
Venituri din provizioane și ajustări pentru depreciere privind activitatea de exploatare (ct.7384)	-	-	-
Venituri din reevaluarea activelor corporale (ct.7385)	-	-	-
-Venituri obținute din vize, taxe și penalități sportive sau din participarea la competiții sau demonstrații sportive (ct.7386)	-	-	-
Venituri obținute din reclamă și publicitate, potrivit legislației în vigoare (ct.7387)	-	-	-
Alte venituri din activitățile fără scop patrimonial (ct.7388)	48.151.862	54.308.254	112,79%

TOTAL VENITURI DIN ACTIVITĂȚI FĂRĂ SCOP PATRIMONIAL	55.120.665	81.435.415	147,74%
--	-------------------	-------------------	----------------

Din situația veniturilor fără scop patrimonial se remarcă următoarele aspecte, atât pozitive cât și negative: a) creșterea pe ansamblu a veniturilor totale fără scop patrimonial cu 47,74% în 2021 față de 2020; b) creșterea deosebit de mare a veniturilor din dividendele obținute din plasarea disponibilităților rezultate din activitățile fără scop patrimonial (cu 344,35% în 2021 față de 2020); c) scăderea destul de mare a veniturilor din dobânzi obținute din plasarea disponibilităților rezultate din activitățile fără scop patrimonial (cu 30,52% în 2021 față de 2020); d) reducerea foarte mică a veniturilor din diferențe de curs valutar rezultate din activitatea fără scop patrimonial (cu 9,18% în 2021 față de 2020); e) creșterea foarte importantă a veniturilor din subvenții (din proiecte cu finanțare europeană) cu 18,95% în 2021 față de 2020; f) creșterea semnificativă a altor venituri din activitățile fără scop patrimonial, cu 12,79% în 2021 față de 2020; g) neînregistrarea de venituri la următoarele categorii: din cotizația membrilor sau simpatizanților; din taxe de înregistrare potrivit legislației în vigoare; din donații; din sume sau bunuri primite prin sponsorizare; financiare din ajustări pentru pierderi de valoare; alte venituri de natură financiară; din venituri pentru care se datorează impozit pe spectacole; din subvenții de exploatare; din acțiuni ocazionale, utilizate în scop social sau profesional, potrivit statutului de organizare și funcționare; din despăgubiri; din vânzarea activelor corporale sau necorporale; din provizioane și ajustări pentru depreciere privind activitatea de exploatare; din reevaluarea activelor corporale; din vize, taxe și penalități sportive sau din participarea la competiții sau demonstrații sportive; din reclamă și publicitate, potrivit legislației în vigoare.

-lei-

Indicatori	2020	2021	2021/2020 (%)
Cheltuieli privind stocurile (ct.601+602+603+604+605+606+608-609)	2.901.010	3.127.848	107,82%
Cheltuieli cu servicii executate de terți (ct.611+612+613+614+615)	367.212	472.165	128,58%
Cheltuieli cu alte servicii executate de terți (ct.621+622+623+624+625+626+627+628)	9.486.413	10.161.540	107,12%
Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate (ct.635)	1.536.432	1.475.521	96,04%
Cheltuieli cu personalul (ct.641+642+645+646)	36.614.400	34.072.429	93,06%
Alte cheltuieli de exploatare (ct.652+653+654+655+656+657+658)	3.360.616	13.560.103	403,50%
Cheltuieli financiare (ct.663+664+665+666+667+668)	265.082	571.768	215,69%
Cheltuieli cu amortizările, provizioanele și ajustările pentru depreciere sau pierdere de valoare (ct.681+686)	33.749.735	11.818.872	35,02%
TOTAL CHELTUIELI DIN ACTIVITĂȚI FĂRĂ SCOP PATRIMONIAL	88.280.900	75.260.246	85,25%

Din situația cheltuielilor fără scop patrimonial se remarcă următoarele aspecte pozitive sau negative: a) pe ansamblu cheltuielile pentru activități fără scop patrimonial s-au diminuat cu 14,75% în 2021 față de 2020 (în principal datorită cheltuielilor calculate cu amortizarea, provizioanele și ajustările pentru depreciere, cheltuielilor cu personalul și cheltuielilor cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate); b) creșteri semnificative au cunoscut cheltuielile privind stocurile, care s-au majorat cu 7,82% în 2021 față de 2020; c) creșteri foarte mari s-au înregistrat la cheltuielile cu servicii executate de terți, care s-au majorat cu 28,58% în 2021 față de 2020; d) creșteri semnificative au cunoscut cheltuielile cu alte servicii executate de terți, care s-au majorat cu 7,12% în 2021 față de 2020; e) o reducere mai modestă au cunoscut cheltuielile cu

personalul, care s-au micșorat doar cu 6,94% în 2021 față de 2020; f) creșteri foarte mari s-au înregistrat la alte cheltuieli de exploatare, care s-au majorat cu 303,50% în 2021 față de 2020; g) reduceri modeste s-au înregistrat la alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate cu 3,96% în 2021 față de 2020; h) cheltuielile cu amortizările, provizioanele și ajustările pentru depreciere sau pierdere de valoare s-au micșorat cel mai semnificativ și ca sumă (cu aproape 22 milioane lei) dar și ca procent, cu 64,98% în 2021 față de 2020; i) cheltuielile financiare s-au majorat destul de mult cu 115,69% în 2021 față de 2020.

Exercițiul economico-financiar pe 2021 la partea de activitate fără scop patrimonial s-a încheiat pentru prima dată după mai mulți ani cu un rezultat pozitiv (excedent) de 6.175.169 lei, față de deficitul foarte mare înregistrat în anul 2020, când a fost de 33.160.235 lei. Din contul de rezultat patrimonial prezentăm **partea referitoare la veniturile și cheltuielile din activitățile economice.**

Denumire indicatori	-lei-		
	2020	2021	2021/2020 (%)
Cifra de afaceri netă (ct.701+702+703+704+705+706+707+708-709+7411)	1.876.526	2.059.453	109,75%
Venituri aferente costului producției (ct.711+712)	-	-	-
Venituri din producția de imobilizări (ct.721+722)	-	-	-
Venituri din reevaluarea imobilizărilor corporale (ct.755)	-	-	-
Venituri din subvenții de exploatare (ct.7412+7413+7414+7415+7416+7417+7419)	-	-	-
Alte venituri din exploatare (ct.754+758)	46.160	-	-
Venituri financiare (ct.7418+761+762+764+765+766+767+768+786)	49.993	49.980	99,97%
Venituri din provizioane și ajustări pentru depreciere sau pierdere de valoare (ct.781)	-	-	-
TOTAL VENITURI DIN ACTIVITĂȚI ECONOMICE	1.972.679	2.109.433	106,93%

Din **situația veniturilor din activități economice** se observă următoarele aspecte: a) remarca cea mai importantă este aceea că veniturile din activități economice, pe ansamblul lor, s-au majorat cu 6,93% în 2021 față de 2020, ceea ce reprezintă un aspect pozitiv; b) cea mai importantă creștere a cunoscut-o cifra de afaceri netă, care s-a majorat cu 9,75% în 2021 față de 2020; c) s-au mai înregistrat venituri financiare, care s-au diminuat cu 0,3% în 2021 față de 2020.

Indicatori	-lei-		
	2020	2021	2021/2020 (%)
Cheltuieli privind stocurile (ct.601+602+603+604+605+606+608-609)	4.169	2.127	51,02%
Cheltuieli privind prestațiile externe (ct.611+612+613+614+615)	2.462 lei	445	18,07%
Cheltuieli cu alte servicii executate de terți (ct.621+622+623+624+625+626+627+628)	54.027	53.167	98,41%
Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate (ct.635)	-	-	-
Cheltuieli cu personalul (ct.641+642+645+646)	67.880	45.917	67,64%
Alte cheltuieli de exploatare (ct.652+653+654+655+656+657+658)	-	-	-
Cheltuieli financiare (ct.663+664+665+666+667+668)	-	-	-
Cheltuieli cu amortizările, provizioanele	13.739	6.223	45,29%

și ajustările pentru depreciere sau pierdere de valoare (ct.681+686)			
Cheltuieli cu impozitul pe profit și alte impozite (ct.691+698)	212.347	187.152	88,13%
Cheltuieli cu impozitul specific unor activități (ct.695)	-	-	-
TOTAL CHELTUIELI PRIVIND ACTIVITĂȚI ECONOMICE	354.624	295.031	83,20%

Din situația cheltuielilor aferente activităților economice se remarcă o serie de aspecte pozitive: a) pe ansamblu cheltuielile referitoare la activitățile economice au cunoscut o diminuare importantă cu 16,80% în 2021 față de 2020; b) cheltuielile cu personalul s-au diminuat foarte mult, cu 32,36% în 2021 față de 2020; c) cheltuielile cu impozitul pe profit și alte impozite s-au diminuat cu 11,87% în 2021 față de 2020; d) cheltuieli cu amortizările, provizioanele și ajustările pentru depreciere sau pierdere de valoare s-au diminuat foarte mult, cu 54,71% în 2021 față de 2020; e) cheltuielile privind stocurile au cunoscut și ele o reducere foarte mare cu 48,98% în 2021 față de 2020; f) cheltuielile cu alte servicii executate de terți au înregistrat o reducere modestă, doar cu 1,59% în 2021 față de 2020; g) s-au înregistrat reduceri mari ca procent la capitolul cheltuieli cu prestații externe, cu 81,93% în 2021 față de 2020; h) nu s-au mai înregistrat cheltuieli la categoriile alte impozite, taxe și vărsăminte efectuate, la alte cheltuieli de exploatare și la cheltuieli financiare.

Exercițiul economic - financiar pe 2021 pentru partea de activitate economică s-a încheiat cu un rezultat pozitiv constând în profit în valoare de 1.814.402 lei, o situație și mai bună față de anul 2020, când s-a înregistrat un profit ceva mai mic, de 1.618.055 lei.

Exercițiul economic- financiar pe 2021 pentru ambele activități (fără scop patrimonial și din activități economice) s-a încheiat pentru prima dată după mai mulți ani, cu un rezultat de ansamblu, pozitiv (excedent), de o valoare mare (de 7.989.571 lei) în 2021, față de 2020 (când s-a înregistrat un deficit de 31.542.180 lei).

6.4. Organizarea sistemului de raportare a datelor financiar contabile către management și către instituțiile abilitate ale administrației publice;

Direcția contabilitate și-a organizat astfel activitatea încât, sub bagheta consiliului de administrație, a rectorului și directorului economic, a reușit să întocmească și să depună toate declarațiile fiscale (D112; D101; D300; D390, D394), în sistem on-line la termenele stabilite prin reglementări, iar dacă au survenit anumite modificări, au fost depuse declarații rectificative.

6.5. Organizarea și efectuarea controlului intern și financiar propriu;

În activitățile de control efectuate de consiliul de administrație, de rector și de structurile interne, de persoanele desemnate ca șefi de compartimente, cel mai des întâlnite proceduri au fost următoarele:

1. Proceduri de autorizare și aprobare

Practica în domeniu solicită proceduri eficiente pentru aprobarea și autorizarea tranzacțiilor. Spre exemplu, la retragerea de numerar dintr-un cont bancar, cel puțin două semnături și autorizări sunt necesare: una este a persoanei care operează tranzacția și cealaltă a persoanei care autorizează tranzacția și care, în mod normal, ar trebui să verifice dacă tranzacția îndeplinește toate condițiile pentru a fi autorizată (spre exemplu: dacă este documentată corespunzător). Casierul nu va elibera numerarul până la primirea dispoziției de plată autorizată corespunzător.

2. Separarea îndatoririlor sau sarcinilor

Teoria și practica în acest domeniu spune că o singură persoană este bine să nu cumuleze două din următoarele tipuri de sarcini: autorizare, procesare, înregistrare, revizuire. Aceasta deoarece riscul de comitere a unor neregularități sau de nedetectare a lor este mult mai mare. Spre exemplu: dacă o singură persoană este responsabilă cu întocmirea statelor de salarii în funcție de fișele de pontaj, cu calculul salariilor și cu plata lor, riscul de fraudă este mai mare, persoana

respectivă putând să majoreze salariile declarate și înregistrate în contabilitatea firmei și să își plătească diferența în propriul cont bancar, fraudă fiind greu de detectat.

3. Controale privind accesul la resurse și înregistrări

Practica în acest domeniu constă în utilizarea unor parole pentru fiecare persoană în funcție de nivelul de acces la care are dreptul, dar și în utilizarea unor carduri care restricționează accesul fizic în anumite spații sau zone. Doar repartizarea parolilor nu este suficientă, entitatea trebuind să se asigure că acestea sunt sigure (spre exemplu, suficient de complexe pentru a nu putea fi ghicite), sunt schimbate periodic (anumite entități au o politică de a le schimba o dată la 3 luni, spre exemplu) și persoanele neautorizate nu pot intra în posesia lor.

4. Verificări și revizuirii ale operațiilor, proceselor și activităților

Potrivit teoriei și practicii în acest domeniu, aceste acțiuni constau în controlul tranzacțiilor sau înregistrări pentru a se asigura că sunt corecte (corect reflectate, înregistrate, îndeplinite etc.).

5. Reconcilieri

Reconcilierea, ca activitate de control, constă, printre altele, în compararea unor indicatori cu alții cu care se estimează că au legătură. Spre exemplu, putem reconcilia cheltuielile cu salariile cu cheltuielile generate de contribuțiile sociale, existând probabilitatea de a detecta anumite omisiuni de înregistrare sau erori de calcul în cazul unor relații neobișnuite. Se pot reconcilia atât indicatori financiari, cât și cei nefinanciari. Spre exemplu, verificând numărul de ore lucrate pe categorii de personal cu cheltuielile salariale sau cu rezultatele obținute, putem identifica anumite fraude de natură salarială.

6. Protecția activelor

Potrivit acestei cerințe, toate activele trebuie protejate împotriva furtului sau a altor evenimente ce le poate afecta valoarea. Spre exemplu, fiecare activ este dat în gestiune unei persoane care răspunde pentru el. Inventarierea periodică sunt un alt exemplu de astfel de activitate de control. De asemenea accesul pe anumite paliere și la anumite birouri care prezintă importanță din punct de vedere al activelor la sediul central al universității se face pe bază de cartele electronice.

7. Oricare alte forme care vin să susțină activitatea de control intern.

În practica din acest domeniu, sistemul de control intern, oricât ar fi de bine proiectat și implementat, nu este infailibil. Aceasta deoarece are limitări inerente, cauzate de factori, cum ar fi: a) raționamentul uman în luarea de decizii poate fi eronat și, ca atare, deficiențele controlului intern pot apărea din cauza erorii umane; eroarea umană poate apărea la proiectarea unui control sau la modul în care o activitate de control este efectuată; b) posibilitatea ca două sau mai multe persoane să lucreze împreună pentru a evita controalele; c) poziția favorizată pe care o are conducerea pentru a eluda controlul intern prin evitarea controalelor implementate.

Organizarea și desfășurarea controlului intern la UNIVERSITATEA SPIRU HARET.

În cadrul universității, controlul intern a permis asigurarea:

- conformității cu legislația în vigoare, astfel încât universitatea nu a fost sancționată pentru abateri la legislația contabilă sau la cea fiscală în cursul exercițiului;
- aplicării deciziilor luate de conducerea universității;
- bunei funcționari a activității interne a universității;
- fiabilității informațiilor financiare astfel încât acestea au putut servi eficient actului de management;
- eficacității operațiunilor desfășurate;
- utilizării eficiente a resurselor;
- prevenirii și controlul riscurilor de a nu se atinge obiectivele fixate etc.

Procedurile de control intern ale UNIVERSITATEA SPIRU HARET au avut ca obiectiv următoarele:

-înscrisura activității universității și a comportamentului personalului în cadrul definit de legislația aplicabilă, valorile, normele și regulile interne ale entității noastre educaționale;

-reflectarea corectă de către informațiile contabile, financiare și de gestiune comunicate a activității și situației financiare a universității.

Controlul intern a fost exercitat prin intermediul unei funcții nominalizate prin decizia Președintelui Consiliului de Administrație.

Un alt domeniu în care a fost prezent controlul intern a vizat conformarea la legislația privind cercetarea științifică, dreptul de proprietate intelectuală, mărcile și emblemele.

Controlul intern la universitate s-a derulat pe tot fluxul operațiilor efectuate. A existat viza controlului intern pentru angajarea cheltuielilor incluse în Bugetul de Venituri și Cheltuieli aprobat pentru anul 2021. Pe durata derulării efective a proceselor, controlul intern a intervenit ori de câte ori erau operațiuni care intrau în aria sa de responsabilitate. Aceasta a permis ca principalele obiective ale universității privind costurile legate de activitatea fără scop patrimonial și de activitatea economică să fie realizate.

Se poate spune că pentru desfasurarea procesului educational în condiții bune, **UNIVERSITATEA SPIRU HARET** a colaborat în parametrii corespunzători cu Fundația România de Măine (care a creat universitatea) și cu entitățile membre considerate părți afiliate ale universității (Mass Media România de Măine S.R.L.; Premium Wellness Sport S.R.L.; ArhivDepo Internațional S.R.L., Asociația "Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură"; SC.MOTECO S.R.L.; Asociația INTERBIO). Aceasta a permis respectarea dezideratelor fundamentale ale Fundației România de Măine, de a oferi accesul la învățământ superior tuturor categoriilor sociale.

În domeniul protecției mediului controlul intern a reușit prin derularea procedurilor sale specifice respectarea strictă a legislației de mediu și păstrarea pe o treaptă de încredere ridicată concretizată prin exigențe minimale de monitorizare.

Atunci când se consideră necesar și în cadrul universității se mai utilizează controlul inopinat și alte modalități care nu țin de cele 6 procedee enumerate mai sus.

O componentă de seamă a controlului intern o reprezintă inventarierea activelor, datoriilor și capitalurilor proprii. Această operațiune s-a derulat în baza Deciziei de inventariere a Președintelui Consiliului de Administrație al Universității „Spiru Haret” nr. 125 din 09.12.2021, a legii contabilității nr. 82/1991, cu modificările ulterioare și a Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 2861/2009 referitor la inventariere.

Au existat proceduri riguroase privind inventarierea în cadrul **UNIVERSITATEA SPIRU HARET**. Aceste proceduri au permis evitarea pierderilor în condițiile unei dispersări teritoriale extinse a gestiunilor în București și în teritoriu (la Craiova, Constanța, Brașov, Câmpulung Muscel, Blaj și alte locații). Cu ocazia închiderii unei părți din sediile secundare s-a dovedit că procedurile de inventariere au fost adecvate și au asigurat folosirea eficientă a resurselor. Raportul Comisiei centrale de Inventariere aprobat de Președintele Consiliului de Administrație a dovedit această afirmație.

Riscuri identificate în activitatea de control intern

Cel mai mare risc financiar îl reprezintă finalizarea problemelor și litigiilor generate de proiectele europene trecute sau în curs de implementare, cu anumite probleme financiare nerezolvate încă, din următoarele puncte de vedere: 1)al decontării corecte și complete a cheltuielilor de la autoritățile de management; 2)al finalizării în avantajul universității a litigiilor cu autoritățile de management (cu care procesele în instanță nu s-au finalizat încă) privind sumele pe care le mai are de recuperat de la aceste autorități; 3)al reglării tuturor aspectelor financiare cu diverși parteneri în proiectele europene încheiate, care nu și-au reglat încă complet problemele financiare (sume de restituit) cu universitatea, ca lider de parteneriat în asemenea proiecte și cu autoritățile de management; 4)al stabilirii cu precizie a persoanelor implicate în proiect, de la care mai trebuie recuperate sume de bani pentru cheltuieli declarate în final neeligibile (în urma finalizării proceselor cu autoritățile de management) și întreprinderea acțiunilor pentru

recuperarea acestor sume; 5) al reglării contabile până la capăt al tuturor aspectelor rămase de clarificat la unele proiecte.

O altă problemă care trebuie soluționată și apoi urmărită sistematic în viitor, la zi este cea a relației universității cu autoritatea fiscală a Sectorului 3, în sensul realizării periodice a punctajului dintre fisc și universitate privind concordanța dintre sumele declarate la plată și cele recunoscute de fisc ca fiind aceleași și corecte, pentru ca să nu mai apară sume neconcordante la diferite impozite sau cheltuieli nedorite sub formă de amenzi, penalități sau dobânzi de întârziere în plata unor impozite, taxe sau contribuții. În acest sens a fost creat și Spațiu Virtual Privat pentru universitate în relațiile cu ANAF Sector 3, conform cerințelor actuale și pentru realizarea unei operativități sporite în schimbul de informații cu această autoritate fiscală.

O a treia problemă pe care o semnalăm legată de controlul intern se referă la unele lacune ale programului informatic de contabilitate, care nu permite încă: 1) exportul, circulația și arhivarea documentelor contabile de sinteză și de gestiune (fiind nevoie de listarea acestora pentru studiere, analiză, verificare sau luare de decizii); 2) partajarea lucrului pentru fiecare lucrător în domeniul contabil și financiar, în funcție de zona de responsabilitate, potrivit funcției ocupate în direcție; 3) preluarea automata (nu ulterior) în balanțele analitice și sintetice de ansamblu ale universității a balanțelor care se întocmesc distinct pe proiecte, așa cum cer reglementările în domeniu; 4) eliminarea completă a unor situații când rulajele și soldurile unor conturi analitice nu se regăsesc întocmai în rulajele și soldurile unor conturi sintetice.

O problemă stringentă și acută ivită în ultima lună a anului 2021, coroborată cu o alta declanșată din octombrie 2021, se referă la scăderea semnificativă a încasărilor din taxe de studii de la studenți și masteranzi și retragerii de la studii a unora dintre aceștia, ca urmare a continuării pandemiei de Coronavirus în țară și în București, însoțită de o continuare a crizei economice determinate de pandemie și de majorarea prețurilor la energie, combustibili și gaze până la final de an financiar 2021 (care continuă din păcate și pe parcursul acestui nou an 2022, agravată de un nou factor de criză generat de războiul din Ucraina).

Noi concluzionăm că deși în fiecare compartiment din universitate numărul de personal este la minimum necesar (în unele compartimente s-a ajuns chiar și sub minimum necesar, inclusiv la contabilitate), prin procedura de control instituită și practică se asigură în condițiuni acceptabile dezideratul ca activitățile să se desfășoare în toate structurile universității, potrivit obiectului său de activitate, o buna funcționare a entității ca un tot unitar, o protecție corespunzătoare a activelor, o delegare și suplینire acceptabilă de sarcini în cazul absenței temporare a unora din angajați, un control relativ eficient pe întregul lanț decizional. Deoarece personalul de la direcția economică dar și de la celelalte structuri (pe partea economică) este relativ la minimum necesar sau chiar sub acest minim, controlul periodic al tranzacțiilor și înregistrărilor îl face rectorul, consiliul de administrație, directorul economic, auditorul extern și auditorul intern. Revederea și îmbunătățirea unor aspecte ale procedurilor de control intern, alături de instituirea unui registru al riscurilor și sporirea responsabilității fiecărei persoane pentru un autocontrol foarte serios și temeinic, vor putea reduce semnificativ riscurile identificate de managementul universității și menționate mai sus în raport.

6.6. Fiabilitatea sistemului informatic financiar - contabil, organizarea și efectuarea arhivării documentelor financiar-contabile

UNIVERSITATEA SPIRU HARET utilizează un program informatic de contabilitate denumit FCRET.EXE, care deține licență și este actualizat periodic ca urmare a modificărilor legislative și fiscale ce au loc frecvent, însă mai are destule lacune care ar impune continuarea căutărilor pe piața de profil, pentru a achiziționa un program informatic mai performant, mai modern, mai ușor actualizabil cu legislația în continuă modificare, mai operativ în a furniza informații mai aproape de nevoile curente de luare a diferitelor decizii cu conotație economică.

Programul actual de contabilitate corespunde la un nivel minimal exigențelor reglementărilor contabile privind introducerea, prelucrarea datelor, editarea tuturor documentelor cerute și arhivarea datelor contabile.

Documentele contabile pentru anul 2021 au fost listate, semnate și arhivate conform reglementărilor în vigoare.

7.Recomandările auditorului intern

Drept recomandări auditorul intern a avut în vedere următoarele:

1)Instituirea, alături de Carta universitară și Regulamentul departamentului de managementul calității, și a unui Sistem de Control Intern Managerial (SCIM) la nivelul managementului universității (așa cum există la universitățile de stat), ce trebuie să pună accent pe managementul riscurilor (cu ajutorul registrului riscurilor, conform explicațiilor tehnice și modelelor prezentate în anexa la raportul de audit intern), pentru a preveni cât se poate de mult producerea unor riscuri (ce pot fi generate de investițiile realizate sau care vor mai fi făcute în viitor în universitate, de pandemia de COVID-19, de criza economică cauzată de mai mulți factori interni și externi, de gestionarea activelor, de colaborarea cu entitățile afiliate, de imperfecțiuni inerente în activitatea personalului și altele) și evitarea unor pagube care pot afecta resursele universității;

TERMEN: Septembrie 2022;

2)Gestionarea, în contextul implementării unui nou program de contabilitate, cu și mai multă atenție în procesul contabil a fiecărui cont analitic, îndeosebi a conturilor cu operațiunilor complexe legate de achiziții, scădere din gestiune a activelor imobilizate, de reevaluare a unor active imobilizate, de valorificare a rezultatelor inventarierii, de gestionarea a activelor existente la sediile din teritoriu și încheierea implementării proiectelor cu finanțare europeană, în paralel cu urmărirea cu rigoare a constituirii și achitarea obligațiilor privind impozitele și taxele, precum și a relațiilor economice cu entitățile cu care universitatea este legată prin reglementări statutare și asociative (Fundația România de Mâine; Mass Media România de Mâine S.R.L.; Premium Wellness Sport S.R.L.; Premium Wellness S.R.L. – care a fost lichidată până la finele anului 2020; ArhivDepo Internațional S.R.L., Asociația “Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură”; SC.MOTECO S.R.L.; Asociația INTERBIO), cu verificarea suplimentară a acestor operațiuni de către persoanele situate pe un nivel imediat superior ierarhic din structura financiar-contabilă, pentru a evita operațiuni sau înregistrări care să conducă la solduri nefirești la unele conturi analitice sau chiar la unele conturi sintetice, care să fie cazul să fie corectate la final de an și nu atunci când ele se produc;

TERMEN: Decembrie 2022, până la implementarea noului program de contabilitate și apoi permanent;

3)Consiliul de Administrație al universității, împreună cu toți factorii responsabili și cu structura financiar-contabilă să continue studiul inițiat încă din 2020 cu privire la impactul pandemiei de coronavirus și a crizei economice însoțitoare (cu elementele noi apărute la finele anului 2021 și începutul anului 2022 – creșterea prețurilor la energie, gaze, combustibili și la alte produse și servicii, efectele negative ale războiului din Ucraina, inclusiv blocajul în relațiile economice cu Federația Rusă), asupra evoluției viitoare a universității și, îndeosebi, asupra cifrei de scolarizare, a specializărilor care vor mai fi viabile, a taxelor de studii, a posibilităților de a mai accesa noi proiecte europene, a necesarului de cadre didactice și personal administrativ, prin reconfigurarea unui nou buget de venituri și cheltuieli în noile circumstanțe ale prelungirii pandemiei de Coronavirus și a crizei economice însoțitoare și în 2022, pentru a se putea lua deciziile juste ce se impun în noul context economic-social pentru

anul universitar 2022-2023, fără a afecea major situația universității, a resurselor deținute și personalului încadrat la universitate.

TERMEN: Septembrie 2022;

8. Adresabilitatea și utilitatea raportului de audit intern

- Acest raport de audit intern se adresează managementului universității, reprezentat de consiliul de administrație și rectorul universității;
- Se comunică managementului, direcției contabile și directorului economic al universității;
- Poate fi utilizat de terțe persoane (organelor de control fiscal, auditorului financiar extern, altor entități de interes public externe abilitate prin lege să efectueze controale financiare sau să solicite informații despre auditul intern la entități de interes public, cum este universitatea – CAFR sau AAIR) numai cu acordul conducerii universității;
- Orice alte elemente de publicitate și utilizare a acestui raport de audit intern trebuie convenite cu entitatea auditată (**UNIVERSITATEA SPIRU HARET**).

9. Aspecte legate de informații

- Menționăm că ni s-a permis accesul neîngrădit la toate datele și informațiile care ne-au fost necesare desfășurării acestei misiuni de audit;
- Am respectat procedurile convenite reciproc cu privire la modul de primire, prelucrare, arhivare și securizare a datelor și informațiilor legate de această misiune, inclusiv restricționarea accesului la date a altor persoane, dacă a fost cazul;
- Nu a fost cazul să utilizăm servicii externe de profil, în această misiune;
- Opinia exprimată de auditorul intern este de Nivelul 1 – Funcțional potrivit căruia:**
 - riscurile identificate sunt relativ mici, acceptabile și nu necesită măsuri de control deosebite pe linia întocmirii și raportării situațiilor financiare pe anul 2021;
 - sistemul de control intern și financiar este implementat și a ajutat la întocmirea situațiilor financiare pe anul 2021 care să reflecte fidel poziția și performanțele universității;
 - sunt elaborate proceduri adecvate, care pot preveni materializarea riscurilor pe zona comiterii unor erori în procesul întocmirii și raportării situațiilor financiare pe anul 2021;
 - există un grad mare de acoperire a tuturor proceselor și activităților universității legate de întocmirea și raportarea situațiilor financiare pe anul 2021, prin cadrul legislativ – normativ și procedural existent;
 - nu au fost constatate deficiențe semnificative la nivelul structurii auditate în procesul de întocmirea și raportare a situațiilor financiare pe anul 2021, iar cele care au fost semnalate au fost rezolvate pe parcursul misiunii sau au fost incluse în partea de recomandări a raportului.

Conducătorul misiunii de audit intern

Auditor financiar

NICA DUMITRU

ANEXA

referitoare la cerințele și modele pentru întocmirea SISTEMULUI DE CONTROL INTERN MANAGERIAL și a REGISTRULUI RISCURILOR la nivelul Universității „Spiru Haret”

La entitățile de interes public cum este și Universitatea Spiru Haret trebuie să funcționeze, pe lângă managementul entității, un SISTEM DE CONTROL INTERN MANAGERIAL, iar în cadrul acestuia să existe un REGISTRU AL RISCURILOR, conform Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 201/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice privind coordonarea, îndrumarea metodologică și supravegherea stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la entitățile publice, normele metodologice, Ordinului secretarului general al Guvernului nr. 200/2016 privind modificarea și completarea Ordinului secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/manAGERIAL al entităților publice și Ordonanței Guvernului nr.119/1999 privind controlul intern/manAGERIAL și controlul financiar preventiv.

Potrivit actelor normative menționate mai sus, SISTEMUL DE CONTROL INTERN MANAGERIAL la o entitate de interes public trebuie să cuprindă următoarele documente:

A)PROCEDURI: 1)Procedură de sistem privind identificarea funcțiilor sensibile în cadrul universității; 2)Procedură de sistem privind identificarea obiectivelor; 3)Procedură de sistem privind planificarea resurselor în vederea atingerii obiectivelor; 4)Procedură de sistem privind coordonarea activităților în vederea atingerii obiectivelor; 5)Procedură de sistem privind monitorizarea performanțelor;

B)DECIZII, REGULAMENTE, GHIDURI, PROGRAME: 1)Decizie de înființare a Consiliului pentru monitorizarea, coordonarea și îndrumarea metodologică a dezvoltării Sistemului de Control Intern Managerial al Universității; 2)Decizie de modificare a componenței Consiliului pentru monitorizarea, coordonarea și îndrumarea metodologică a dezvoltării Sistemului de Control Intern Managerial al Universității; 3)Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului pentru monitorizarea, coordonarea și îndrumarea metodologică a dezvoltării Sistemului de Control Intern Managerial al Universității; 4)Ghid de implementare a Sistemului de Control Intern Managerial în cadrul Universității; 5)Program de dezvoltare a sistemului de control intern managerial în cadrul Universității;

C)MANAGEMENTUL RISCURILOR: 1)Procedura privind managementul riscurilor; 2)Decizie de constituire a Echipei de Gestionare a Riscurilor la nivelul Universității; 3)Regulament de organizare și funcționare a Echipei de Gestionare a Riscurilor din cadrul Universității; 4)Registrul riscurilor;

D)RAPOARTE: 1)Raport anual asupra sistemului de control intern managerial; 2)Raport anual cu privire la desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor;

În legătură cu REGISTRUL RISCURILOR prezentăm câteva extrase din ghidul de implementare al COSO, *Risk Assessment in Practice*¹, cu privire la evaluarea impactului, a probabilității de apariție, a vulnerabilității și a vitezei cu care se poate produce un eveniment sau risc la o entitate.

Evaluarea impactului unui eveniment sau risc se poate prezenta astfel:

Impactul evenimentului		
Rating	Descriere	Explicație

¹Deloitte & Touche LLP (2012), *Risk Assessment in Practice*, ghid pregătit pentru COSO.

5	Extrem	<ul style="list-style-type: none"> Pierdere financiară de XXX milioane u.m. sau mai mare: - publicitate internațională negativă cu impact semnificativ asupra cotei de piață; - amenzi și penalități substanțiale, litigii colective și risc de condamnare a celor din conducere; - accidente de muncă grave sau pierderi de vieți omenești ale angajaților sau terților; - plecarea mai multor persoane din guvernanța corporativă sau din conducere.
4	Major	<ul style="list-style-type: none"> Pierdere financiară de la YY la XXX milioane u.m.: - publicitate națională negativă cu impact semnificativ asupra cotei de piață; - acțiuni ale autorităților care solicită remedierea neconformităților; - accidente de muncă minore ale angajaților sau terților; - plecarea unor persoane din guvernanța corporativă sau din conducere, viteză de rotație mare a personalului cu experiență.
3	Moderat	<ul style="list-style-type: none"> Pierdere financiară de la Z la YY milioane u.m.: - publicitate națională negativă pe durată limitată; - acțiuni ale autorităților care solicită remedierea neconformităților; - incidente de muncă în care sunt implicați angajații sau terții; - viteză de rotație mare a personalului și probleme cu moralul acestuia.
2	Minor	<ul style="list-style-type: none"> Pierdere financiară de la X la Z milioane u.m.: - publicitate locală negativă; - neconformități raportate autorităților, dar fără măsuri luate de acestea; - fără incidente de muncă sau cu incidente minore în care sunt implicați angajații sau terții; - viteză de rotație în creștere a personalului și probleme cu moralul acestuia.
1	Nesemnificativ	<ul style="list-style-type: none"> Pierdere financiară până la TTT u.m.: - publicitate locală negativă pe termen scurt; - neconformități care nu trebuie raportate autorităților; - fără incidente în care sunt implicați angajații sau terții; - insatisfacție izolată a unor salariați.

Pentru a cuantifica impactul riscurilor asupra entității pot fi utilizate o serie de instrumente, dintre care: 1) planificarea scenariilor; 2) analiza sensibilității; 3) arborii de decizie; 4) simulări pe calculator (de exemplu, metoda Monte Carlo); 5) pachete de software special concepute pentru a ajuta la identificarea riscurilor și procesele de analiză; 6) analiza datelor privind impactul riscurilor în trecut.

Evaluarea² probabilității de apariție se poate prezenta astfel:

Rating	Probabilitatea de apariție a evenimentului			
	Frecvență anuală		Posibilitate	
	Descriere	Explicație	Descriere	Explicație
5	Frecvent	Cel puțin o dată la doi ani sau mai des	Aproape sigur	Șanse de apariție de 90% sau mai mare pe durata activului sau a proiectului
4	Probabil	Apariția în intervalul de la 2 la 25 de ani	Probabil	Șanse de apariție între 65 și 90% pe durata activului sau a proiectului
3	Posibil	Apariția în intervalul de la 25 la 50 de ani	Posibil	Șanse de apariție între 35 și 65% pe durata activului sau a proiectului
2	Improbabil	Apariția în intervalul de la 50 la 100 de ani	Improbabil	Șanse de apariție între 15 și 35% pe durata activului sau a proiectului
1	Rar	0 dată la 100 de ani sau mai rar	Rar	Șanse de apariție mai mică de 10% pe durata activului sau a proiectului

Un mod frecvent de reprezentare a riscurilor este o „hartă” a riscurilor, unde pe orizontală este prezentat impactul, iar pe verticală, probabilitatea de apariție a evenimentului. Harta permite prioritizarea riscurilor și identificarea acelor care au un impact semnificativ și probabilitate mare de producere, care necesită atenția imediată a entității. Un astfel de exemplu este ilustrat mai jos:

² Idem.

Probabilitate	Frecvent					
	Probabil					
	Posibil					
	Improbabil					
	Rar					
		Nesemnificativ	Minor	Moderat	Major	Extrem
Impact						

Vulnerabilitatea depinde de probabilitatea de apariție a evenimentului și de impactul acestuia. Tot în ghidul³ menționat sunt date, cu titlu de exemplu, câteva criterii de departajare a expunerilor entității la risc.

Vulnerabilitate		
Rating	Descriere	Explicație
5	Foarte ridicată	- Nu au fost analizate scenariile posibile; - Lipsa resurselor necesare (la nivelul entității și al proceselor) pentru a răspunde riscurilor; - Nu sunt implementate răspunsuri la riscuri; - Nu există un plan pentru a gestiona o eventuală criză apărută.
4	Ridică	- Există scenarii analizate și planuri pentru riscurile strategice; - Există resurse (la nivelul entității și al proceselor) limitate pentru a răspunde riscurilor; - Răspunsurile la riscuri sunt parțial implementate sau nu asigură atingerea obiectivelor de control; - Există doar câteva planuri generale pentru a gestiona o eventuală criză apărută.
3	Medie	- S-au analizat mai multe scenarii și s-a efectuat o analiză de sensibilitate; - Există resurse (la nivelul entității și al proceselor) disponibile pentru a răspunde riscurilor; - Răspunsurile la riscuri sunt implementate și asigură atingerea obiectivelor de control în majoritatea situațiilor; - Există planuri generale pentru a gestiona o eventuală criză apărută, dar se fac doar arareori simulări.
2	Scăzută	- Opțiunile strategice sunt definite; - Există resurse (la nivelul entității și al proceselor) de grad mediu spre ridicat disponibile pentru a răspunde riscurilor; - Răspunsurile la riscuri sunt implementate și asigură atingerea obiectivelor de control, cu excepția situațiilor extreme; - Există planuri generale pentru a gestiona o eventuală criză apărută și se fac simulări.
1	Foarte - scăzută	- Entitatea are flexibilitate strategică prin opțiunile existente; - Există resurse (la nivelul entității și al proceselor) de grad ridicat disponibile pentru a răspunde riscurilor; - Există mecanisme alternative de răspuns la riscuri, sunt implementate și testate regulat; - Există planuri generale pentru a gestiona o eventuală criză apărută și se fac regulat simulări.

În ceea ce privește viteza de manifestare a evenimentului, aceasta măsoară durata de timp între producerea efectului și simțirea lui de către entitate. Cu cât durata este mai mică (deci viteza este mai mare), cu atât este mai important ca reacția entității să fie mai rapidă. Este bine ca această viteză să fie estimată inițial pentru a putea dezvolta un plan de gestionare a riscurilor cât mai adecvat.

Câteva criterii de evaluare⁴ a vitezei de manifestare sunt prezentate mai jos:

Viteza de manifestare		
Rating	Descriere	Explicație
5	Foarte ridicată	Efectele adverse se simt aproape instantaneu, fără avertizare prealabilă.
4	Ridică	Efectele adverse se simt după câteva zile sau, săptămâni.
3	Medie	Efectele adverse se simt după 2-3 luni.
2	Scăzută	Efectele adverse se simt după câteva luni.
1	Foarte scăzută	Efectele adverse se simt după un an sau mai mult.

Valorile și criteriile de evaluare prezentate mai sus trebuie adaptate în funcție de fiecare entitate, de activitatea ei, de complexitatea operațiunilor, de reglementările specifice și de alți factori.

Instrumentele prezentate anterior permit prioritizarea riscurilor. Mai mult, entitatea trebuie să privească aceste riscuri integrat, adică să țină cont de interacțiunea dintre ele.

³ Idem.

⁴ Idem.

Pentru a observa cum **interacționează** riscurile unele cu celelalte poate fi întocmită o hartă, care este reprezentată de un tabel având pe linii și coloane riscurile identificate. Acolo unde există o interacțiune se face un semn grafic. Un exemplu este prezentat mai jos:

Risc	Valutar	Instru- mente finan- ciare	De litigii	Reputa- țional	Inflație	...
Valutar		X				
Instru- mente financiare	X					
De litigii				X		
Reputațional			X			
Inflație						
...						

3) Răspunsul la riscurile identificate

Odată identificate și prioritizate în funcție de importanța lor, entitatea trebuie să decidă ce răspuns adoptă pentru a gestiona riscurile. Răspunsul la riscurile identificate depinde de apetitul pentru risc al entității.

Apetitul pentru risc⁵ este definit ca fiind „cantitatea și tipul de risc pe care o organizație este dispusă să și le asume pentru a-și îndeplini obiectivele strategice”. Acesta reprezintă o măsură a atitudinii generale față de acceptarea riscului și are două componente: a) capacitatea de asumare a riscului - valoarea riscului pe care organizația îl poate suporta; și b) atitudinea față de risc - dorința celor din conducere de a-și asuma riscuri mai mari sau mai mici.

Apetitul pentru risc⁶ are o influență importantă asupra strategiilor adoptate de entitate pentru a răspunde riscurilor. În funcție de atitudinea față de risc, entitatea poate fi dispusă să-și asume riscurile sau poate fi reticentă față de o astfel de asumare.

Atitudinea față de risc este stabilită de cei însărcinați cu guvernarea corporativă, dar trebuie să transpună dorința investitorilor în practică. Această atitudine depinde de mărimea societății sau altei entități similare, de structura acesteia, de faza de dezvoltare în care se află, precum și de alți factori.

Strategia de răspuns la riscuri poate implica patru tipuri de acțiuni (decizii) majore: 1) de a Transfera riscul; 2) de a Accepta riscul; 3) de a Reduce riscul; 4) de a Evita (ocoli) riscul.

Una sau alta dintre acțiuni depinde de nivelul riscului și de apetitul pentru risc al entității.

1) Transfer - atunci când riscul este semnificativ (impact mare și probabilitate de apariție mică), acesta se poate transfera în întregime sau parțial unei terțe părți, astfel încât, dacă apare evenimentul anticipat, celălalt va suferi integral sau parțial pierderile.

2) Acceptare - dacă riscul estimat este mai mic decât cel maxim tolerat de entitate, decizia poate fi pur și simplu de a-l accepta, de exemplu, efectele fiind puțin semnificative și probabilitatea de apariție fiind mică.

3) Reducere - în anumite situații riscul poate fi redus prin limitarea expunerii într-o anumită zonă sau prin încercarea de a diminua impactul efectelor adverse suportate dacă evenimentul se produce.

4) Evitare - o organizație ar putea alege să evite total riscurile care sunt foarte severe (impact și probabilitate de apariție mari). În cazuri extreme, această evitare poate însemna

⁵ https://www.theirm.org/media/3779216/64355_Riskapp_A4_web.pdf

⁶ Idem.

închiderea entității sau sistarea activității care generează riscuri atât de semnificative.

O schemă care sintetizează strategia potrivită pentru tipul de risc în funcție de probabilitate și impact este prezentată mai jos:

Probabilitate de apariție	Impact		
		Scăzut	Ridicat
	Ridicată	Reducere	Evitare
Scăzută	Acceptare	Transferare	

Printre cele mai răspândite metode de reducere a riscurilor se află:

1) Implementarea controalelor care au ca scop reducerea probabilității de apariție a evenimentului advers sau, odată manifestat, diminuarea impactului acestuia.

2) Acoperirea riscurilor (*hedgingul*), care presupune implicarea entității într-o tranzacție cu efect opus în cazul în care riscul se manifestă. Hedgingul poate fi făcut prin contractarea unor instrumente financiare cu instituții specializate sau printr-o planificare riguroasă a tranzacțiilor.

3) Crearea unui portofoliu de diversificare a riscurilor. Metoda presupune gruparea unor tranzacții (preferabil care sunt negativ corelate din punctul de vedere al riscurilor) astfel încât dacă apare un eveniment pierderile anumitor tranzacții să se compenseze cu câștigurile altora. Conducerea entității poate decide și reducerea riscurilor prin diversificarea activităților. Metoda presupune investiții în afaceri care au riscurile corelate negativ, astfel încât pierderile uneia să fie compensate de câștigurile alteia obținute în condițiile în care riscurile s-au manifestat.

4) Monitorizarea riscurilor

Cei însărcinați cu governanța corporativă⁷ sunt cei care au responsabilitatea finală pentru procesul de management al riscurilor, inclusiv pentru determinarea riscurilor pe care entitatea este dispusă să și le asume pentru a-și atinge obiectivele strategice și pentru a se asigura că procesul de management al riscurilor este încorporat în cultura și procesele sale.

Monitorizarea⁸ se referă la obținerea asigurării că activitățile de control, procesul de identificare a riscurilor și mediul de control funcționează eficient.

Procesul de management al riscurilor este monitorizat în timp pentru a se evalua modul în care funcționează. Această evaluare se poate face printr-o monitorizare permanentă, prin evaluări separate sau printr-o combinație a celor două.

Monitorizarea permanentă reprezintă o parte din activitățile normale ale managementului. Aria și frecvența evaluării depind în principal de evaluarea riscurilor și de eficacitatea procedurilor de monitorizare. Deficiențele de gestionare a riscurilor sunt raportate celor responsabili, iar cele mai grave trebuie să ajungă la cei însărcinați cu governanța corporativă și la conducerea superioară.

Monitorizarea permanentă presupune analiza rapoartelor și a informațiilor utilizate zilnic pentru supravegherea afacerilor, cum ar fi diferite referate, analize ale abaterilor bugetare și altele.

Evaluările separate privind managementul riscului se efectuează în mod periodic și sunt utile, concentrându-se direct asupra eficacității acestui proces. Pot fi solicitate atunci când au loc schimbări semnificative, cum ar fi cele de strategie, ale proceselor-cheie sau ale structurii entității. Ele pot fi făcute de conducere, de funcția de audit intern, de specialiști externi sau de o combinație a acestora.

⁷<https://www.frc.org.uk/getattachment/d672c107-b1fb-4051-84b0-f5b83a1b93f6/Guidance-on-Risk-Management-Internal-Control-and-Related-Reporting.pdf>;

⁸ <https://www.oecd.org/corporate/ca/corporategovernanceprinciples/42670210.pdf>;

Auditul intern⁹ este o activitate independentă și obiectivă de asigurare și consultanță. Rolul său în ceea ce privește managementul riscului la nivel de întreprindere este acela de a oferi consiliului director o asigurare obiectivă privind eficacitatea managementului riscului și funcționarea eficientă a sistemului de control intern.

Pentru aceasta, auditorii interni pot face o evaluare a riscurilor și a activităților de control ale unei unități, unui proces sau unui departament de afaceri, oferind o perspectivă obiectivă asupra unui element de management al riscului entității sau a tuturor acestora (spre exemplu, asupra riscurilor și controalelor dintr-o organizație).

În urma analizei, auditul intern poate face recomandări pentru modificarea sistemului de gestionare a riscurilor sau a controalelor, după caz.

Prezentăm în continuare niște modele de REGISTRU AL RISCURILOR de la diferite universități, care să stea la baza întocmirii unui document similar și la universitatea noastră și la facultățile din subordine.

REGISTRU RISCURILOR

Zone de risc (domeniul compartiment)	Obiective	Descrierea riscului	Circumstanțele care favorizează apariția riscului	Responsabilul cu gestionarea riscului	Risc inerent			Strategia adoptată pentru risc (acțiuni pentru tratarea riscurilor)	Instrumentele de control intern	Termenul de punere în operă	Data ultimei revizurii și stadiul acțiunii	Risc rezidual			Even-tuale riscuri secundare	Observații (Nr. riscuri)
					Impact	Probabilitate	Expo-zura					Impact	Probabilitate	Expo-zura		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE MIȘCĂRII, SPORTULUI ȘI SANATĂȚII	Consolidarea și dezvoltarea învățământului universitar de licență și masterat, și învățământului postuniversitar, precum și continuă adaptare a acestora la schimbările intervenite în societatea cunoașterii și pe piața muncii	Desființarea unui program de studii	Neîndeplinirea unor indicatori minimali prevăzuți în standardele ARACIS Neimplicarea cadrelor didactice Nerespectarea noștelogilor ARACIS	Decanul și directorii de departamente	3	4	12	Instruirea cadrelor didactice (metodologia de evaluare ARACIS) Implicarea tuturor cadrelor didactice la elaborarea corectă a dosarului de acreditare	Verificarea anuață a fișelor disciplinelor Actualizarea planurilor de învățământ Îndeplinirea planului de cercetare Asigurarea infrastructurii corespunzătoare cerințelor	Cel puțin anual	15.12.2016	2	3	6		6
	Modernizarea programelor academice și perfecționarea procesului instructiv-educativ în concordanță cu standardele naționale și internaționale	Diminuarea numărului de studenți care frecventează programele de studii din cadrul facultății	Modificarea legislației Scăderea numărului de absolvenți de liceu Organizarea defectuoasă a procesului de admitere Suspendarea autorizațiilor ISU la unele locații aparținând facultății	Decanul	3	3	9	Promovarea imaginii facultății prin diferite mijloace Intensificarea legăturilor cu liceele din județ și județele limitrofe Identificarea unor surse de finanțare pentru desfășurarea activității de practică	Numărul de contacte cu directorii de licee Întâlniri cu reprezentanți locali și regionali	Februarie - iunie 2016	15.12.2016	2	3	6		7
	Dezvoltarea activității de cercetare științifică și tehnologică, creație artistică, performanță sportivă	Indicatorii de cercetare nu sunt îndepliniți Imagina de departamentului este afectată	-Implicarea slabă a cadrelor didactice în activitatea de cercetare -Modificarea cerințelor legislative referitoare la cercetarea științifică -Creșterea taxelor de publicare	Decanul	3	4	12	Identificarea unor măsuri de stimulare a cadrelor didactice Instruirei legate de modificări legislative Acordarea de fonduri pentru achiziția parțială totală a taxelor de publicare	Informarea cadrelor didactice despre modificările legislative Identificarea unor surse de finanțare pentru susținerea taxelor de publicare	Cel puțin odată pe semestru	15.12.2016	2	2	4		8

⁹<https://na.theiia.org/standards-guidance/Public%20Documents/PP%20The%20Role%20of%20Internal%20Auditing%20in%20Enterprise%20Risk%20Management.pdf>

Zona de risc (domeniul, compartiment)	Obiective	Descrierea riscului	Circumstanțele care favorizează apariția riscului	Responsabilul cu gestionarea riscului	Risc inerent			Strategia adoptată pentru risc (acțiunile pentru tratarea riscului)	Instrumentele de control intern	Termenul de punere în opera	Data ultimei revizuri și stadiul acțiunii	Risc rezidual			Evenimente riscuri secundare	Observații
					Impact	Probabilitate	Exponență					Impact	Probabilitate	Exponență		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
FACULTATEA DE INGINERIE	Intensificarea activității de cercetare științifică și creșterea numărului de publicații științifice de cercetare științifică care să permită:	Suficiența activității de cercetare științifică de calitate, asigurându-se astfel numărul proiectelor de cercetare.	Necesitatea de fonduri financiare pentru cercetare	Prodecanul responsabil cu cercetarea științifică	3	3	9	Diracțiunea responsabilă de fonduri pentru cercetare existentă pentru dotarea cu echipamente și mijloace specifice cercetării	Analiza periodică a rapoartelor de cercetare	permanent	dec. 2012	3	3	9		
	dotarea cu echipamente necesare pentru activitatea de cercetare; prevederea fondurilor necesare de către și publicarea adiționalarea de noi articole de cercetare științifică	Insuficiența mijloacelor de cercetare.	Necesitatea de fonduri financiare pentru cercetare	Decanul Direcția de departament în Responsabil în ședințele de departamentului	3	3	9	Diracțiunea responsabilă de fondurilor de cercetare existentă pentru dotarea cu echipamente și mijloace specifice cercetării	Discuții periodice privind posibilitățile de achiziționare	la planificarea etapelor de cercetare	dec. 2012	3	3	9		
	Creșterea eficienței a lucrărilor legate de activitatea de secretariat verificarea corectitudinii și	Prezidenția asocierii unor date eronate în documentele emise de secretariat	Neatendența	Decanul Secretara Șefă a facultății	3	3	9	Instruirea personalului	Fișe de evidență instanțelor		feb. 2012	3	3	9		

REGISTRUL RISCURILOR

Nr. crt.	Activitatea	Obiectivul	Riscul/-ile inerent/-e pentru fiecare obiectiv	Impactul aferent riscului inerent ¹	Probabilitatea producerii riscului inerent ¹	Exponența = Nivelul de risc inerent (col.4 x col.5)	Acțiunea de minimizare a riscului/riscurilor inerent/inerente	Stadiul de implementare a acțiunilor de minimizare	Impactul aferent riscului rezidual	Probabilitatea producerii riscului rezidual	Nivelul de risc rezidual (col.9 x col.10)	Responsabilul de risc	Termenul implementare a acțiunii de minimizare
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	ACTIVITATEA DIDACTICĂ	<i>Monitorizarea, modernizarea și verificarea procesului de predare, învățare și evaluare</i>	Utilizarea defectuoasă a timpului alocat cursurilor și lucrărilor practice	5	2	10	Acțiuni de control deșelute de structurile din conducerea facultății					Decan, Prodecan Asigurarea Calității, Directori Departament	Permanent
			Utilizarea unor metode de predare neadecvate sau perimate	5	2	10	Stimularea acumularilor profesionale a cadrelor și creșterea ponderii în aprecierea și recompensarea calității didactice a acestora					Decan, Prodecan Asigurarea Calității, Directori Departament	Permanent
			Neasigurarea materialelor didactice și comunicarea neclară a criteriilor de evaluare	4	2	8	Responsabilizarea titularilor de disciplină și organizarea de ședințe de departament pentru analiza și diminuarea acestor riscuri					Titulari discipline, Directori de departament	Anual
			Slabă organizare și derulare a stagiilor de practică și neatingerea obiectivelor acestor activități	5	2	10	Incheierea de parteneriate de practică cu mediul socio-economic și stimularea implicării tuturor actorilor (tutori, studenți), responsabili practică). Creșterea ponderii la evaluare a activității de tutorat practică					Decan, Prodecani, Directori Departament, Responsabili Centre de Cercetare și Practică	Semestrial